

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

23.07.2018. Nr. 31.1-8.5/196347

Uz 14.06.2018. Nr. b/n

A
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis personas A, (turpmāk – Iesniedzēja), 2018.gada 14.jūnija iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz faktu aprakstu.

Iesniedzēja norāda, ka 1998.gada 12.jūnijā veicot dzīvokļa privatizāciju, Iesniedzējas ģimene ieguva īpašumā nekustamo īpašumu – dzīvokļa īpašumu. Dzīvokļa īpašuma tiesības 1998.gada 24.novembrī tika nostiprinātas zemesgrāmatā uz Iesniedzējas laulātā G vārda.

2014.gada 17.aprīlī, ņemot vērā faktu, ka Iesniedzējas vīrs G jau ilgstoši bija smagi slimis, starp Iesniedzēju un G tika noslēgts dāvinājuma līgums par visa, uz Iesniedzējas laulātā G vārda reģistrētā, laulības laikā iegūtā īpašuma pārreģistrāciju uz Iesniedzējas vārda. Dāvinājuma līgums tika noslēgts, lai veiktu īpašuma tiesību pārreģistrāciju no viena laulātā uz otru ar mērķi atvieglotu procedūru kārtošānu, kas saistītas ar nekustamā īpašuma nodokļa samaksu, komunālo pakalpojumu līgumu slēgšanu un saņemto pakalpojumu apmaksu, jo Iesniedzējas vīrs G slimības dēļ šos jautājumus vairs nevēlējās un patstāvīgi nespēja kārtot.

2014.gada 22.novembrī Iesniedzējas laulātais G nomira.

2018.gada 11.jūnijā Iesniedzēja noslēdza nekustamā īpašuma pirkuma līgumu par dzīvokļa īpašuma pārdošanu.

Starp Iesniedzēju un G nebija noslēgts līgums par mantas šķirtību. Kopīgās mantas – dzīvokļa īpašuma iegūšanai īpašumā tika izmantoti Iesniedzējas privatizācijas sertifikāti, kuri likumīgā kārtībā tika ieskaitīti Iesniedzējas vīra privatizācijas kontā, kurš tālāk veica dzīvokļa privatizāciju.

Civillikuma 89.panta otrajā daļā noteikts ka, *abu laulāto kopīga manta ir viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai otra laulātā darbības palīdzību.*

Civillikuma 93.pantā noteikts, ka *laulātais savu mantu vai savu daļu laulāto kopīgajā mantā var nodot pārvaldībā otram laulātajam, kam šī manta ar visiem līdzekļiem jāsglabā un jāglabā. Ja laulāto kopīgais nekustamais īpašums ierakstīts zemesgrāmatā uz viena laulātā vārda, pieņemams, ka otrs laulātais savu daļu šajā īpašumā nodevis viņa pārvaldībā.*

Arī Augstākās tiesas Senāts ar 2004.gada 3.marta spriedumu lietā SKC-193 sniedzis atzinumu, ka nepastāvot laulāto mantas šķirtības tiesiskam regulējumam, manta, kas iegūta laulības laikā atzīstama par laulāto kopīgu mantu, neatkarīgi no tās korroborācijas uz viena laulātā vārda.

Dzīvokļa īpašums ir Iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta jau aptuveni trīsdesmit gadus. Tai skaitā, arī pēdējos divpadsmit mēnešus pēc kārtas. Dāvinājuma līgums starp laulātajiem tika noslēgts, jo Latvijas Republikas likumos un normatīvajos aktos nav noteikta cita kārtība kā viens laulātais otram laulātajam bez atlīdzības var nodot nekustamo īpašumu, kurš iegūts laulības laikā kā laulāto kopmanta un kura korroborāciju zemesgrāmatā paredz likums.

Saskaņā ar Civillikuma 91.panta otro daļu, *tas, ka nekustamais īpašums ir viena laulātā atsevišķa manta, ierakstāms zemes grāmatā.* Ne pie dzīvokļa īpašuma reģistrācijas zemesgrāmatā uz G vārda 1998.gada 24.novembrī, ne pie dāvinājuma līguma reģistrācijas zemesgrāmatā 2014.gada 30.aprīlī uz Iesniedzējas vārda, atzīmes, ka tā ir viena laulātā atsevišķa manta netika veiktas. Ja dāvinājuma līgums netiktu noslēgts, īpašumu Iesniedzēja būtu mantojusi likumiskā ceļā.

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.pants nosaka ar nodokli neapliekamo ienākuma veidus.

Likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktā noteikts, *ka ar nodokli neapliekamo ienākumu veids ir ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums.*

Likuma "Par iedzīvotāju nodokli" 28.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka nodokļu maksātāja pienākumu likumā noteiktajā termiņā un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli. Ņemot vērā, ka no augstāk minēto faktu juridiskā vērtējuma ir atkarīgs Iesniedzējas tiesiskais pienākums veikt nodokļa samaksu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98.panta pirmajā daļā noteikto, *ka privātpersonai ir tiesības saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā* Iesniedzēja lūdz, pēc būtības izvērtēt augstāk minētos faktus un, un sniegt uzziņu par likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" piemērošanas kārtību attiecībā uz

2018.gada 11.jūnijā noslēgto darījumu – nekustamā īpašuma pirkuma līgumu par dzīvokļa īpašuma pārdošanu.

Uzziņa nepieciešama, lai konstatētu vai noslēgtā darījuma rezultātā gūtais ienākumam no kapitāla ir uzskatāms par ar nodokli neapliekamā ienākuma veidu likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 33.punkta izpratnē un vai konkrētajā tiesiskajā situācijā Iesniedzējai neiestājas pienākums iemaksāt nodokli budžetā.

Iesnieguma pielikumā Iesniedzēja pievieno 2014.gada 17.aprīļa Dāvinājuma līguma kopiju, G miršanas apliecības kopiju, Laulības apliecības kopiju, 2018.gada 11.jūnija nekustamā īpašuma pirkuma līguma kopiju, Zemesgrāmatas apliecības kopiju, Izziņas par Iesniedzējas deklarēto dzīvesvietu kopiju.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzējas iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošu konkrētu jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 1.panta pirmās daļas 4.punktā ir noteikts, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – nodoklis) ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta trešās daļas 11.punktu pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹pantam, ja šā likuma 9.pantā nav noteikts citādi.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 33.punktā noteikts, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts un ar nodokli netiek aplikts ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums.

Tātad ar nodokli netiek aplikts nodokļa maksātāja ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas tikai tajā gadījumā, ja vienlaicīgi izpildās abi likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 33.punktā noteiktie kritēriji, gan attiecībā uz nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā, gan attiecībā uz deklarēto dzīvesvietu.

Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošai informācijai un iesniegumam pievienotajām ziņām par dzīvesvietu Iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta no 1982.gada 28.augusta līdz uzziņas sniegšanas datumam ir minētais īpašums.

Zemesgrāmatu likuma 1.pantā noteikts, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

Atbilstoši zemesgrāmatas ierakstiem īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu, kadastra numurs XXX uz Iesniedzējas vārdu nostiprinātas 2014.gada 30.aprīlī, pamatojoties uz 2014.gada 17.aprīļa dāvinājuma līgumu.

2014.gada 17.aprīļa dāvinājuma līgums paredzēja, ka Iesniedzējas laulātais G, dāvina Iesniedzējai laulības laikā kā laulāto kopmantu iegūto dzīvokļa īpašumu.

Saskaņā ar Civillikuma 89.panta otro daļu viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās.

Atbilstoši iesnieguma faktu aprakstā norādītajam, dzīvokļa īpašums uzskatāms par Iesniedzējas un G, laulības laikā iegūto kopīgo mantu.

Saskaņā ar Civillikuma 93.pantu laulātais savu mantu vai savu daļu laulāto kopīgajā mantā var nodot pārvaldībā otram laulātajam, kam šī manta ar visiem līdzekļiem jāsglāb un jāglabā. Ja laulāto kopīgais nekustamais īpašums ierakstīts zemesgrāmatā uz viena laulātā vārda, pieņemams, ka otrs laulātais savu daļu šajā īpašumā nodevis viņa pārvaldībā.

Tādējādi secināms, ka noslēdzot 2014.gada 17.aprīļa dāvinājuma līgumu Iesniedzējas laulātais G, Iesniedzējai uzdāvināja dzīvokļa īpašumu, kas nosakāms, kā laulības laikā iegūtā laulāto kopējā manta.

Ņemot vērā minēto, Iesniedzējas konkrētajā tiesiskajā situācijā atsavinot dzīvokļa īpašumu, izpildīsies likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 33.punktā noteiktie kritēriji, proti, ka Iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta līdz dzīvokļa īpašuma atsavināšanai pēdējo 60 mēnešu periodā 12 mēnešus pēc kārtas bija minētais īpašums un dzīvokļa īpašums bija Iesniedzējas īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem, jo nodokļu normatīvo aktu izpratnē uzskatāms, ka dzīvokļa īpašums Iesniedzējas īpašumā ir no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā (no 1998.gada 12.jūnija) kā laulāta G, īpašums.

Tādējādi ienākums no dzīvokļa īpašuma atsavināšanas nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli kā ienākums no kapitāla pieauguma.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 20.panta pirmajā daļā noteikts, ka iekšzemes nodokļa maksātājam, kas taksācijas gada laikā ir saņēmis Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, ja viņa saņemto šā likuma 9.panta pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo ienākumu kopējā summa nepārsniedz 4000 *euro* vai šo neapliekamo ienākumu veido vienīgi no Latvijas budžeta izmaksātie šā likuma 9.panta pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40.punktā minētie pabalsti vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātie pabalsti, vai kam saskaņā ar šā likuma 19.panta otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju, ja šajā likumā vai citos likumos nav noteikts citādi. Minētais nosacījums ir piemērojams arī tad, kad iekšzemes nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis tikai atsevišķus iepriekš minēto ienākumu veidus.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 19.panta piekto daļu

deklarācija ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam taksācijas gadam sekojošajā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz 55 000 *euro*, — no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.. Deklarācijā uzrādāma tikai tā informācija, kas nav pieejama valsts informācijas sistēmās. Valsts ieņēmumu dienests aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās.

Ņemot vērā, ka Iesniedzēja dzīvokļa īpašumu, kadastra numurs atsavināja 2018.gada 11.jūnijā Iesniedzējai būs pienākums deklarēt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamos ienākumus, iesniedzot 2018.gada ienākumu deklarāciju 2019.gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz 55 000 *euro*, — no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

Deklarācijas veidlapu paraugi un to aizpildīšanas kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumos Nr.568 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību”.

Sniedzot uzziņu izmantotas šādas tiesību normas: likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 1.panta pirmās daļas 4.punkts, 8.panta trešās daļas 11.punkts, 9.panta pirmās daļas 33.punkts, 20.panta pirmā daļa, 19.panta piektā daļa, Zemesgrāmatu likuma 1.pants.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p. i.

V. Narnicka

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu